

Predrag JAKŠIĆ¹
Ljubodrag MIHAJLOVIĆ²

DOPUNE I KOREKCIJE LEPIDOPTERA (INSECTA)

IZVOD - Izneti su novi rezultati istraživanja faune Lepidoptera sa područja N.P. Durmitor. Obradeno je 49 vrsta Lepidoptera, koje se svrstavaju u 18 familija. Među analiziranim vrstama njih 38 su prvi put zabeležene za Durmitor a za 11 vrsta su date razne korekcije i dopune. Date su i korekcije vezane za UTM definisanje lokaliteta na području N. P. Durmitor.

ABSTRACT - Jakšić P. and Mihajlović Lj.: THE FAUNA OF DURMITOR, 5: Lepidoptera (Insecta): additions and corrections. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti, Posebna izdanja, knjiga 32, Odjeljenje prirodnih nauka, knjiga 18, Podgorica 1996.

The results on Lepidoptera of the Durmitor Mountain are performed for many years together with the data from the available literature were elaborated at the level of materials for the fauna upon critical consideration. 38 species, from 18 families, were recorded. Amongst analyzed species 38 of them are recorded for the first time in the area of Durmitor. Different additions and corrections were given for 11 species. Data for UTM localities are corrected for the area of Durmitor.

Lepidoptera, Durmitor, Yugoslavia

SADRŽAJ

1. UVOD
2. POPIS LOKALITETA
3. REZULTATI
4. LITERATURA

1. UVOD

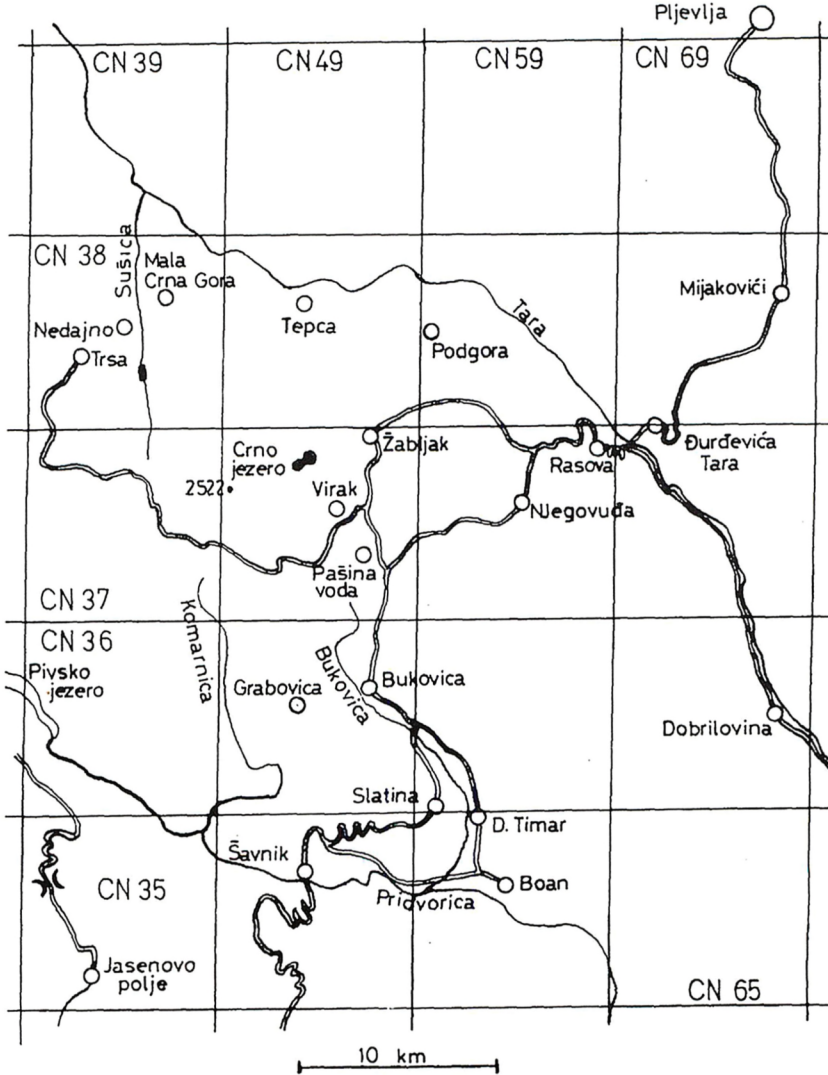
Istraživanje faune Lepidoptera Nacionalnog parka Durmitor traje kontinuirano od 1980. do 1992. godine. Rezultati tih istraživanja su prezentirani u 10 radova publikovanih u prethodne 4 sveske "Faune Durmitora". Ti rezultati, zajedno sa onim koji su izneti u ovom 5. volumenu, biće sumirani u narednoj svesci ove serije. U ovome radu su za jedan broj vrsta izneti podaci o njihovom nalazu na Durmitoru a takođe su date dopune i korekcije za pojedine vrste čiji su nalazi već publikovani u pomenutim radovima.

Prva korekcija se odnosi na UTM označavanje lokaliteta na Durmitoru. Upoređivanjem UTM kôda za pojedine lokaliteta u različitim priložima lako možemo uočiti da je jedan isti lokalitet različito označen od strane raznih autora. Budući da postoji jasno uputstvo o načinu

¹ Predrag Jakšić, Dardanija SU-7/7A, 8, 38000 Priština

² Ljubodrag Mihajlović, Šumarski fakultet, Kneza Višeslava 1, 11030 Beograd

očitanja geo kôda na UTM karti (SIVEC, I., 1980) pitali smo se gde je uzrok grešaka. Utvrdili smo da je, najverovatnije, uzrok grešaka činjenica da je Žabljak (prema kojem se orijentišu svi ostali lokaliteti) upisan dva puta na UTM karti sa oznakama: 1:500.000, Series 1404, Sheet 322-A, Edition 2-GSGS; Published by D. Survey. Ministry of Defence. UK, 1970. Ovo upisivanje je, inače, ispravno budući da se jedna odrednica odnosi na mesto Žabljak a druga na bivši aerodrom "Žabljak", međutim to je najverovatnije uzrokovalo zabune kod pojedinih autora.

Pregledna karta (UTM mreža) istraženog područja Durmitora.
Survey map (UTM grid) of the research areas of Durmitor.

U međuvremenu je isti izdavač 1992. godine publikovao i drugo izdanje, ovoga puta na bazi karte izdate 1982. godine od strane Vojnogeografskog instituta, Beograd, preko koje je engleski izdavač samo doštampao UTM mrežu i oznake. Ova karta sadrži znatno više detalja u odnosu na prvu pa smo smatrali da je zbog toga, kao i zbog brojnih grešaka u očitavanju lokaliteta, korisno da ovde damo crtež koji se odnosi na šire područje N.P. Durmitor, urađen na bazi te nove karte. (crtež u prilogu)

Pošto smo u međuvremenu došli do novih literaturnih podataka, koji se odnose na faunu Lepidoptera Durmitora i šireg prostora Jugoslavije, to smo dužni da damo i neke korekcije grešaka koje su se potkrale zbog nemogućnosti da blagovremeno nabavimo tu literaturu.

2. POPIS LOKALITETA*

Bukovica, 1300 m CN 46	Podgora, 1450 m CN 58
Crno jezero: Čeline, 1500 m CN 47	Sedlo, 1907 m CN 47
Crno jezero: Mlinski potok, 1500 m CN 47	Sušičko jezero, 1150 m CN 38
Crno jezero: Točak, 1550 m CN 47	Tara: Splavište, 700 m CN 67
Dobrilovina, 800 m CN 66	Tara: Tepca, 600 m CN 48
Đurđevića Tara, 700 m CN 67	Tara: Vrelo, 750 m CN 67
Komarnica: Kliješćina, 1500 m CN 37	Velika Kalica, 1900 m CN 47
Komarnica: Nevidio, 1100 m CN 46 - CN 35	Vrelo Bukovice, 1350 m CN 47
Međed, 1850 m CN 47	Žabljak: Pitomine, 1450 m CN 47

3. REZULTATI

3.1. Fam. Incurvariidae

1. *Adela degerella* Linnaeus, 1758

Nađen je samo jedan primerak ove vrste: Vrelo Bukovice, 1350 m, 1 ♂, 4.VII 1987.

U literaturi ova vrsta je navedena u Hrvatskoj (ABAFI-AIGNER, 1910) i za Paštrik, Žljeb i Novi Pazar (REBEL und ZERNY, 1931).

Vrsta je rasprostranjena u Evropi, do Jermenije.

2. *Adela minimella* Denis und Schiffermüller, 1775

I od ove vrste je nađen samo jedan primerak:

Međed, 1850 m, 1 ♂, 20.VII 1989.

U literaturi ova vrsta je navedena u Hrvatskoj (ABAFI-AIGNER, 1910).

Prehrambene biljke gusenica su *Succisa pratensis* Moench i *Scabiosa columbaria* L.

Vrsta je rasprostranjena u zapadnoj Rusiji, Srednjoj Evropi i na Balkanu.

3. *Adela metallica* Poda, 1761

U literaturi je ova vrsta već zabeležena za područje Durmitora (REBEL und ZERNY, 1931). Mi smo je našli na lokalitetima:

Đurđevića Tara, 700 m, 1 ♂, 10, 22.VI 1985. i Dobrilovina, 800 m, 1 ♂, 23.VII 1991.

Gusenice žive na biljkama iz roda *Knautia*.

Vrsta je rasprostranjena u južnoj Rusiji i Evropi.

* Svi primjerci Jakšić leg.

3.2. Fam. Pshychidae

4. *Bijugis bombycella* Denis und Schiffermüller, 1775

Na Durmitoru smo ovu vrstu zabeležili na lokalitetima: Crnoj Jezero: Čelina, 1500 m, 1 ♂, 2.VII 1983, 1 ♂, 2.VII 1987; Crno Jezero: Mlinski potok, 1500 m, 1 ♂, 2.VII 1987.

Na prostorima bivše Jugoslavije vrsta je zabeležena na više lokaliteta: Bosna - Plaža (ABAFI-AIGNER, 1905), Krapina (ABAFI-AIGNER, 1910), Trebević (SCHAWERDA, 1908) i HAFNER (1909-1912, 1910) je navodi za razne delove Slovenije. REBEL und ZERNY (1931) je navode za Albaniju.

Vrsta je rasprostranjena u Srednjoj i Južnoj Evropi.

3.3. Fam. Tineidae

5. *Haplotinea insectella* Fabricius, 1794

Mi nismo našli ovu vrstu tokom naših istraživanja. U literaturi su je za Durmitor zabeležili REBEL und ZERNY (1931) pod starim nazivom *misella* Zeller, 1839.

Vrsta naseljava Evropu od Fenoskandinavije, preko Srednje i Južne Evrope a prisutna je i u evropskom delu Rusije.

3.4. Fam. Gracillariidae

6. *Caloptilia alchimiella* Scopoli, 1763

Mi nismo našli ovu vrstu tokom naših istraživanja. U literaturi su je za Durmitor zabeležili REBEL und ZERNY (1931) pod sinonimom *thunbergella* Fabricius, 1794. Vrsta ima još jedan sinonim: *swederella* Thunb.

Gusenice ove vrste prave mine na hrastovima grupe *Quercus robur*. Na Durmitoru bi, prema tome, ovu vrstu mogli naći u nižim zonama, naročito u rečnim kanjonima.

Vrsta ima široko evroazijsko rasprostranjenje.

3.5. Fam. Ethmiidae

7. *Ethmia pusiella* Linnaeus, 1758

Ovu vrstu smo našli na više lokaliteta na Durmitoru: Tara: Tepca, 600 m, 1 ♀, 26.VII 1982; Komarnica: Kliješćina, 1500 m, 1 ♀, 15.VIII 1986.

U literaturi vrsta je zabeležena za Makedoniju - Ohrid i Petrina planina (KLIMESCH, 1968).

Gusenice žive na *Lithospermum officinale* L., 1753 i *Pulmonaria officinalis* L., 1753.

Vrsta se prostire od Zakavkazja, preko zapadnog Sibira, Kazahstana, Zapadne Evrope, Balkana, Male Azije, do Mongolije. Njeno rasprostranjenje se u najvećem delu poklapa sa rasprostranjenjem biljke *L. officinale* L.

3.6. Fam. Oecophoridae

8. *Anchinia daphnella* Hübner, 1796

Ova vrsta je nađena samo na jednom lokalitetu na Durmitoru: Žabljak, 1450 m, 2 ♂♂, 25. VII 1990.

U literaturi je zabeležena za Šar-planinu (KLIMESCH, 1968).

Prehrambena biljka gusenica je *Daphne mezereum* L., 1753.

Ova montana vrsta je prisutna u srednjoj i severnoj Evropi, kao i na području Alpa.

9. *Pleurota pyropella* Denis und Schiffermüller, 1775

Vrstu smo na Durmitoru našli na tri lokaliteta:

Crno Jezero: Čeline, 1500 m, 1 ♂, 2. VII 1987; Bukovica, 1300 m, 1 ♂, 4. VII 1987; Žabljak, 1450 m, 1 ♂, 16. VII 1989.

REBEL und ZERNY (1931) navode ovu vrstu za Podgoricu i Cetinje, kao i za Metohiju. U Makedoniji je vrsta nađena na više lokaliteta (KLIMESCH, 1968).

Prehrambena biljka gusenica je *Salvia officinalis* L., 1753.

Vrsta je zastupljena u Srednjoj i Južnoj Evropi, Maloj Aziji i Palestini.

3.7. Fam. Elachistidae

10. *Elachista subalbidella* Schläger, 1847

Mi nismo našli ovu vrstu tokom naših istraživanja. U literaturi su je za Durmitor zabeležili REBEL und ZERNY (1931).

Vrsta je rasprostranjena u severozapadnoj Rusiji, Švedskoj, Danskoj, srednjoj i Zapadnoj Evropi i na Balkanu.

3.8. Fam. Coleophoridae

11. *Coleophora lixella* Zeller, 1849

Na Durmitoru smo ovu vrstu našli na tri lokaliteta: Žabljak, Pitomine, 1500 m, 2 ♂♂, 1. VIII 1984. i 1 ♂, 3. VIII 1984; Đurđevića Tara, 720 m, 1 ♀, 22. VI 1985. i Komarnica: Kliještina, 1440 m, 2 ♂♂, 24. VII 1985.

U literaturi je navode REBEL und ZERNY (1931) za Albaniju i KLIMESCH (1968) za Makedoniju.

Gusenice ove vrste žive na *Thymus serpyllum* L. Vrsta je rasprostranjena u Evropi.

12. *Coleophora onopordiella* Zeller, 1849

Na Durmitoru smo ovu vrstu našli na sledećim lokalitetima: Žabljak: Pitomine, 1450 m, 1 ♀, 1. VIII 1984; Đurđevića Tara, 720 m, 1 ♀, 22. VI 1985.

REBEL und ZERNY (1931) beleže nalaz ove vrste u Cetinju. Vrsta je zabeležena i u Makedoniji (KLIMESCH, 1968).

Prehrambena biljka gusenica je *Onopordon acanthium* L. Vrsta je do sada zabeležena u Mađarskoj i Grčkoj.

13. *Coleophora astragalella* Zeller, 1849

Zabeležili smo ovu vrstu nalaskom samo jednog primerka: Tara: Tepca, 1000 m, 1 ♂, 21. VII 1985.

Gusenice žive na vrstama iz roda *Astragalus*.

Rasprostranjena je u Srednjoj i Južnoj Evropi i u Maloj Aziji.

14. *Coleophora sternipennella* Zetterstedt, 1839

Na Durmitoru smo je našli na dva lokaliteta:

Crno jezero: Čeline, 1500 m, 1 ♂, 24.VII 1984; Komarnica: Kliještina, 1400 m, 1 ♂, 24.VII 1985.

KLIMESCH (1968) beleži ovu vrstu za Makedoniju, odakle je do sada jedino bila poznata za Evropu.

15. *Coleophora lineariella* Zeller, 1849

Za Durmitor ovu vrstu navode REBEL und ZERNY (1931). Mi smo je našli na lokalitetu Velika Kalica, 1900 m, 1 ♂, 26.VII 1985.

SCHAWERDA (1908) je beleži za Sarajevo: Trebević, dok je KLIMESCH (1968) navodi za Makedoniju.

Gusenice žive na biljci *Aster amellus* L.

Vrsta je rasprostranjena u Evropi.

3.9. Fam. Bastodacnidae**16. *Chrysoclista linneella* Clerk, 1759**

Ovu vrstu smo našli samo na jednom lokalitetu na Durmitoru: Tara: Tepca, 1000 m, 1 ♂, 21.VII 1985.

Poznata je kao štetna; njene gusenice grade galerije u listovima lipe (*Tilia* sp.).

Vrsta je rasprostranjena u Evropi.

3.10. Fam. Scythrididae**17. *Scythris fallacella* Schläger, 1847**

Na Durmitoru ova vrsta je zabeležena samo po jednom primerku: Crno jezero: Čeline, 1500 m, 1 ♂, 2.VII 1987.

REBEL und ZERNY (1931) je beleže za Prizren, Paštrik i Žljeb.

Prehrambene biljke gusenica su vrste iz roda *Helianthemum*.

Vrsta je rasprostranjena u Južnoj i Centralnoj Evropi, na Balkanu je zabeležena na većem broju lokaliteta (BENGTSSON and SUTTER, 1992).

18. *Scythris seliniella* Zeller, 1839

Na Durmitoru je nađena na dva lokaliteta:

Đurđevića Tara, 720 m, 3 ♂♂, 1 ♀, 22.VI 1985; Crno jezero: Čeline 1500 m, 2 ♀♀, 2.VII 1987.

Prehrambena biljka gusenica je *Peucedanum oreoselinum* (L) Moench. Vrsta je rasprostranjena u Srednjoj i Južnoj Evropi i jugozapadnoj Rusiji.

3.11. Fam. Yponomeutidae**19. *Yponomeuta plumbella* Denis und Schiffermüller, 1775**

Na Durmitoru smo našli samo jedan primerak:

Tara: Tepca, 800, 1 ♂, 12.VIII 1986.

REBEL und ZERNY (1931) je beleže za Cetinje i Paštrik.

Prehrambena biljka gusenica je *Euonymus europaeus* L., 1753 (MENUEN, HERREBOUT and WIEBES, 1992). Osim toga zabeležena je i kao štetočina na biljkama *Prunus padus* L., *P. spinosa* L., *Acer pseudoplatanus* L., *Rhamnus frangula* L. i *R. catharticus* L.

Vrsta je zabeležena u celoj Evropi, evropskom delu Rusije i u Maloj Aziji (BALACHOWSKY, 1966).

20. *Yponomeuta vigintipunctata* Retzius, 1783 (syn: *sedella* Treitschke, 1832)

Na Durmitoru smo našli svega jedan primerak:

Tara: Tepca, 800 m, 1 ♂, 13.VIII 1988.

Prehrambena biljka gusenica je *Sedum telephium* L., 1753 ali je zabeležena i na biljkama *S. purpurescens* Koch, *S. album* L. i *S. maximum* Sutter (BALACHOWSKY, 1966).

Vrsta je rasprostranjena u Centralnoj i Južnoj Evropi, Maloj Aziji, Sibiru, Kini i na severu Japana (BALACHOWSKY, 1966).

21. *Ypsolopha parenthesella* Linnaeus, 1761

Jedini nađeni primerak na Durmitoru potiče sa lokaliteta Velika Kalica, 1900 M, 1 ♂, 26.VII 1985.

Gusenice žive na biljkama iz roda *fagus* i *carpinus*.

Vrsta je rasprostranjena u Evropi.

22. *Ypsolopha ustella* Clerck, 1759

Na Durmitoru smo našli samo jedan primerak: Crno jezero: Čeline, 1500 m, 1 ♂, 11.VIII 1988.

REBEL und ZERNY (1931) je pod sinonimom *radiatella* Donovan, 1794 navode za Paštrik i Plav. KLIMESCH (1968) je beleži za Makedoniju (Treska).

Vrsta je rasprostranjena u Srednjoj i Južnoj Evropi.

23. *Ypsolopha sequella* Clerck, 1758

Na Durmitoru smo ovu vrstu našli na dva lokaliteta:

Tara: Tepca, 1000 m, 1 ♀, 21.VII 1985; Sušičko jezero, 1450 m, 1 ♂, 28.VII 1985.

Vrsta je rasprostranjena u srednjoj i južnoj Evropi.

24. *Plutella xylostella* Linnaeus, 1758 (syn.: *maculipennis* Curtis)

Na Durmitoru smo ovu vrstu našli na više lokaliteta: Velika Kalica, 1900 m, 2 ♂♂, 26.VII 1985; Tara: Tepca, 800 m, 2 ♂♂, 7.VII 1987; Crno jezero: Čeline, 1500 m, 1 ♀, 8.VII 1987; Komarnica: Kliještina, 1500 m, 1 ♂, 15.VII 1987.

U literaturi je zabeležena za Cetinje i za Žljeb (REBEL und ZERNY, 1931).

Prehrambene biljke gusenica su brojne vrste iz familije *Cruciferae*. Vrsta je poznata kao štetna.

Ovo je široko rasprostranjena, kosmpolitska vrsta.

25. *Eidophasia messingiella* Fischer von Röslerstamm, 1840

Na Durmitoru smo je zabeležili samo na dva lokaliteta: Tara: Tepca, 1000 m, 1 ♀, 21.VII 1985; Crno jezero: Čeline, 1500 m, 2 ♂♂, 8.VII 1987.

REBEL und ZERNY (1931) su zabeležili ovu vrstu za Plav. Biljka-hraniteljka gusenica je *Cardamine amara* L., 1753

Vrsta je rasprostranjena u Evropi, Maloj Aziji i Turkestanu.

3.12. Fam. Tortricidae

26. *Ancylis apicella* Denis und Schiffermüller, 1775 (syn: *siculana* Hübner, 1796-99)

Na Durmitoru smo našli samo jedan primerak ove vrste:

Mali Međed, 1850 m, 1 ♂, 7.VII 1987.

Prehrambene biljke gusenica su iz rodova *Frangula* i *Rhamnus*.

U literaturi je REBEL und ZERNY (1931) navode za Paštrik. KLIMESCH (1968) je navodi sa nekoliko lokaliteta u Makedoniji i Bugarskoj.

Vrsta je rasprostranjena u jugoistočnoj Evropi.

3.13. Fam. Alucitidae

27. *Alucita grammodactyla* Zeller, 1841

Na Durmitoru smo ovu vrstu našli na sledećim lokalitetima:

Podgora, 1450, 3 ♂♂, 17.VII 1985; Sušičko jezero, 1140 m, 1 ♂, 28.VII 1985; Tara: Dobrilovina, 800 m, 1 ♂, 23.VII 1991.

Gusenice se susreću na biljkama iz roda *Scabiosa*.

Vrsta je rasprostranjena uSrednjoj i Južnoj Evropi.

3.14. Fam. Pyralidae

28. *Crambus monochromellus* H.-S., 1856

U radu MIHAJLOVIĆA i saradn. (1991) je istaknuto da je ovo nova vrsta za Jugoslaviju. Međutim, u međuvremenu smo našli literaturni podatak da je MANN (1869) navodi za Dalmaciju.

29. *Agriphila latistria* Haworth, 1811

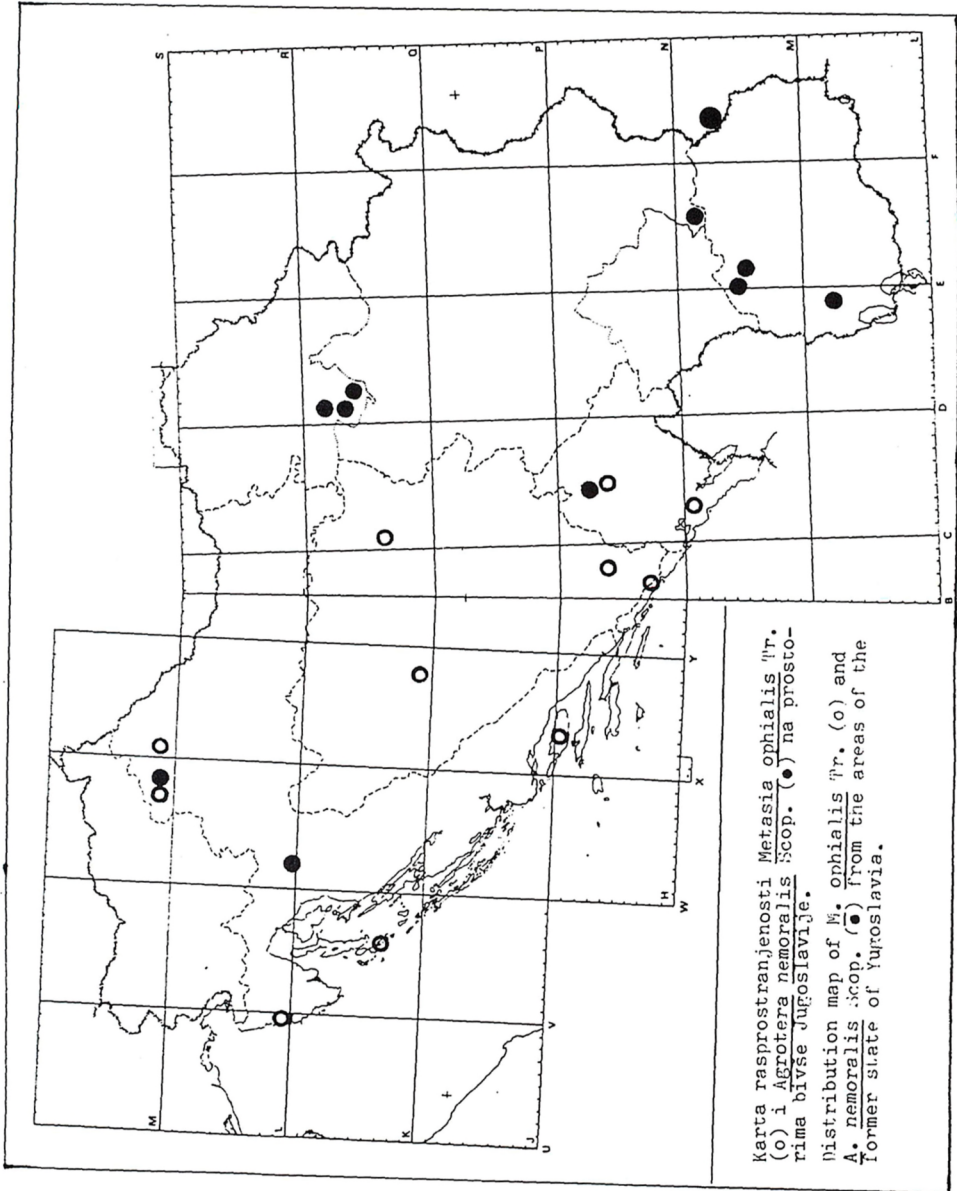
U radu MIHAJLOVIĆA i saradn. (1991) vrsta je navedena pod imenom *latistrina* Haw., što mora biti korigovano.

I u ovom slučaju smo došli do novih literaturnih podataka iz kojih se vidi da je ova vrsta već bila poznata za Jugoslaviju, tj. da naš nalaz nije bio prvi. Tako je ZERNY (1942) navodi za Srđ (=Gravosa) a GANEV (1985) je navodi za Ogražden u Makedoniji. FAZEKAS (1990) je navodi za Istru: Susak (=Sansego) i Dalmaciju.

30. *Evergestis politalis* Denis und Schiffermüller, 1775

U radu MIHAJLOVIĆA i saradn. (1991) je istaknuto da je ovo nova vrsta za Jugoslaviju. Naknadno otkriveni literaturni podaci nas upućuju da korigujemo taj stav. MANN (1867) je navodi za Josipdol a potom i za Dalmaciju (MANN, 1869). ZERNY (1920) je navodi za Brač, a GALVAGNI (1935) za Hvar. Najzad, i KLIMESCH (1942) je navodi za Srđ.

31. *Metasia ophialis* Tr., 1856

U tekstu MIHAJLOVIĆA i saradn. (1991) napravljena je redakcijska omaška za ovu vrstu. U tekstu je istaknuto da REBEL und ZERNY (1931) navode ovu vrstu za Crnu Goru, dok je u engleskom Summary naznačeno da je vrsta nova za Jugoslaviju. U međuvremenu smo utvrdili da su ovu vrstu više autora naveli za Jugoslaviju: SCHAWERDA (1908), ABAFI-AIGNER (1910), GALVAGNI (1916), ZERNY (1920), KLIMESCH (1942) i GANEV (1984). Te podatke smo sumarno izneli u priloženoj karti.

32. *Agrotera nemoralis* Scop., 1763

I u ovom slučaju je potrebno korigovati podatak MIHAJLOVIĆA i saradn. (1991) da se radi o novoj vrsti za Jugoslaviju. Vrstu su već citirali sledeći autori: MANN (1867) je navodi za Josipdol a potom i za Dalmaciju (MANN, 1869). Potom je ABAFI-AIGNER (1910) navodi za Rumu i Krapinu a ROTHSCCHILD (1914) je navodi za Kupinovo i Obrez. Najzad, KLIMESCH (1968) je navodi za više lokaliteta u Makedoniji. Te smo nalaze prikazali na karti.

33. *Aphomia sociella* L., 1758

I u ovom slučaju korigujemo podatak MIHAJLOVIĆA i saradn. (1991) da se radi o novoj vrsti za Jugoslaviju. Nju je zabeležio SCHAWERDA (1908) za Lukavac, takođe i KLIMESCH (1968) za više lokaliteta u Makedoniji.

34. *Pempelia palumbella* Dennis und Schiffermüller, 1775

U radu MIHAJLOVIĆ i saradn. (1991) navedeno je da se radi o novoj vrsti za Jugoslaviju, što sada ovde korigujemo. KLIMESCH (1942) navodi za ovu vrstu za Srđ, dok ju je MANN (1867) naveo za Josipdol. Vrsta je poznata i iz Bugarske (GANEV, 1984).

35. *Phycita roborella* Denis und Schiffermüller, 1775

U radu MIHAJLOVIĆ i saradn. (1991) navedeno je da je ovo nova vrsta za Jugoslaviju. I ovaj podatak ovom prilikom korigujemo: vrstu je za Josipdol zabeležio MANN (1867), dok je GANEV (1984) beleži za Funtanu (Istra).

36. *Evergestes forficalis* Linnaeus, 1758

Tokom naših istraživanja na Durmitoru smo našli jedan primerak: Tara: Splavište, 700 m, 1 ♂, 8.VII 1986.

Vrsta je po prvi put zabeležena za Durmitor, ali je već poznata sa prostora bivše Jugoslavije. Tako je ABAFI-AIGNER (1910) navodi za Rijeku; HAFNER (1930) je navodi za Duge Kornate a ŽIVOJINOVIĆ (1950) je navodi za Domenu Majdanpeka.

Prehrambene biljke gusenica su iz rodova *Brasica* i *Alliaria*. Vrsta je rasprostranjena u Evropi.

37. *Catastia marginea* Denis und Schiffermüller, 1775

Tokom naših istraživanja na Durmitoru ovu vrstu smo našli na lokalitetu Crno jezero: Točak, 1550 m, 1 ♂, 21.VII 1991.

KLIMESCH (1968) navodi vrstu za više lokaliteta u Makedoniji, GANEV (1984) je navodi za Bugarsku.

Vrsta je rasprostranjena u Evropi.

3.15. Fam. Nymphalidae

38. *Argynnis pandora* Denis und Schiffermuller, 1775

SIJARIĆ i saradn. (1984) su objavili prilog o dnevnim leptirima (Rhopalocera) Durmitora. Tada je utvrđeno 130 vrsta za ovo područje. U proteklom periodu smo tom spisku uspeli da pridodamo samo još ovu vrstu čiji je jedan jedini primerak kolega Pavićević D. našao u Kanjonu Sušice, 1100 m, 1 ♂, 28.VII 1988., na burjanu (*Sambucus ebulus* L.).

3.16. Fam. Lasiocampidae

39. *Malacosoma castrensis shardaghi* Daniel, 1951

Ovo je nova, do sada nezabeležena vrsta za Durmitor:

Tara:Dobrilovina, 800 m, 1 ♂, 23.VII 1991.

Vrsta je u literaturi zabeležena na većem broju lokaliteta na prostorima bivše Jugoslavije. (SCHAWERDA, 1913, 1921)

Prehrambene biljke gusenica su iz rodova *Euphorbia* i *Centaurea* kao i *Calluna vulgaris* L.

Vrsta je rasprostranjena u Evropi.

3.17. Fam. Geometridae

40. *Anaitis lythoxylata* Hübner, 1799

TOMIĆ i saradn. (1990) citiraju ovu vrstu za Durmitor pod netačnim imenom *lythoxylata* Hbn., što se tretira kao erreur. Autori su takođe propustili da navedu da je ovu vrstu za Durmitor zabeležio i MENTZER (1981).

41. *Entephria cyanata* Hübner, 1809

TOMIĆ i saradn. (1990) su naveli nalaz ove vrste na Durmitoru, kao i literaturne podatke. Mi ovde samo dopunjujemo to sa još jednim literaturnim podatkom: GYULAI (1984) je navodi za Durmitor, pri čemu je odredio i pripadnost tipskoj podvrsti *E. cyanata cyanata* Hb. Autor je u citiranom radu dao i crtež genitalija durmitorske populacije.

3.18. Fam. Noctuidae

42. *Standfussiana lucernae* Linnaeus, 1758

Tokom naših istraživanja vrstu smo našli na dva lokaliteta: Šedlo, 1907 m, 1 ♂, 25.VII 1984; Velika Kalica, 2000 m, 1 ♂, 26.VII 1985. Vrsta je nova za Durmitor. Na priloženoj tabeli je dat crtež genitalija ove vrste.

THURNER (1964) navodi ovu vrstu za Makedoniju, dok je GYULAI (1983) navodi za Rilu u Bugarskoj.

Ova tipična visokoplaninska vrsta je poznata iz Alpa, u pojasu od 2.000 - 3.000 m.

43. *Noctua ianthini* Denis und Schiffermüller, 1775

Na Durmitoru smo našli jedan primerak ove vrste:

Tara: Tepca, 800 m, 1 ♂, 4.VIII 1984. Vrsta je nova za Durmitor.

U literaturi vrsta je zabeležena za prostor bivše Jugoslavije. Tako je SCHAWERDA (1908) beleži za Bileću a HAFNER (1910) za Goricu. BURGERMEISTER (1964) je navodi za Dubrovnik a THURNER (1964) za Makedoniju. Najzad, i MENTZER (1991) je navodi za Makedoniju (Ohrid).

RAKOSY (1986) iznosi stav da je ovo pontomediteranska vrsta.

44. *Xestia ashworthii* Dbld., 1855

Na Durmitoru smo našli jedan primerak ove vrste: Tara: Splavište, 700 m, 1 ♂, 8.VII 1986. Vrsta je nova za Durmitor. Genitalije durmitorskog primerka prikazane su na priloženoj tabli (fig. 1).

U literaturi THURNER (1964) navodi ovu vrstu za Makedoniju; ZEČEVIĆ (1976) je navodi za Timočku Krajinu, a MICHIELI (1977-78) je navodi za Sloveniju.

45. *Omia cymbalariae* Hbn., 1809

CARNELUTTI i saradn. (1991) navode ovu vrstu za Durmitor, na osnovu Carnelutti-jevog nalaza iz 1958. godine. Mi ovde samo dajemo dopunu jednim novim nalazom:

Međed, 1850 m, 2 ♂♂, 20.VII 1989.

46. *Actinotia polyodon* Clerck, 1759

Na Durmitoru smo vrstu našli u kanjonu Tare, na dva lokaliteta: Tara - Tepca, 900 m, 1 ♂, 13. VIII 1983. i Đurđevića Tare, 650 m, 1 ♂, 29.-30.VI 1986. Vrsta je nova za Durmitor.

U literaturi su ZEČEVIĆ i RADOVANOVIĆ (1974) zabeležili ovu vrstu za Rudnu Glavu.

Gusenice ove vrste žive na biljkama iz roda *Hypericum*.

Vrsta je rasprostranjena u Srednjoj i Južnoj Evropi.

47. *Apamea sublustris* Esper, 1788

Na Durmitoru smo našli jedan primerak ove vrste:

Crno jezero: Čeline, 1500 m, 1 ♂, 3.VII 1981. Vrsta je nova za Durmitor.

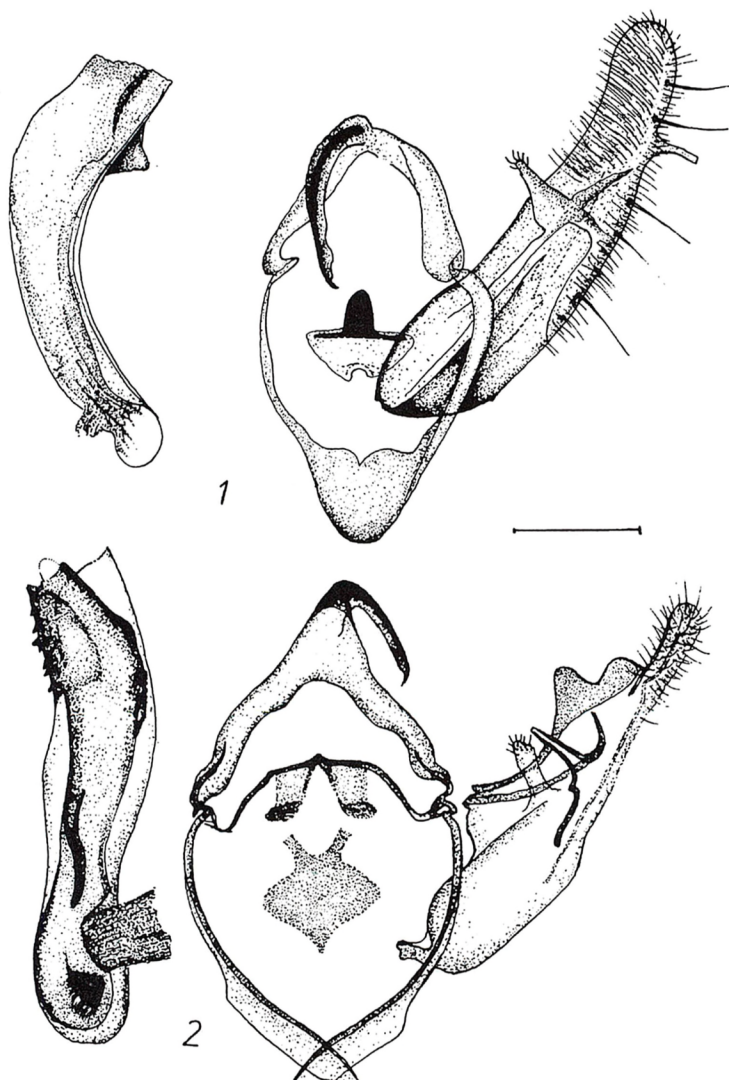
U literaturi vrstu je za Goricu zabeležio HAFNER (1910), a THURNER (1964) je beleži za Makedoniju.

Ovo je atlanto-adriatico-pontomediteranska vrsta (RAKOSY, 1986).

48. *Eublemma (Porphyrinia) rosea* Hbn., 1790

Tokom naših istraživanja ovu vrstu smo našli na dva lokaliteta: Tara: Vrelo 750 m, 1 ♀, 19.VII 1984; Komarnica: Nevidio, 1100 m, 10, 6.VII 1986. Vrsta je nova za Durmitor.

U literaturi SCHAWERDA (1918) navodi ovu vrstu za Kućište u Dalmaciji, BURGERMEISTER (1964) je navodi za okolinu Dubrovnika a THURNER (1964) je navodi za Makedoniju.

Slika 1 i 2. Opšti izgled muškog genitalnog aparata, aedeagus izdvojen:
 1. *Xestia ashworthii* Dbld., 1855
 Durmitor, Tara: Splavište, 700 m, 8.VII 1986., Jakšić leg. Prep.: 1808.
 2. *Standfussiana lucernae* L., 1758
 Durmitor, Sedlo, 1907 m, 25.VII 1984., Jakšić leg. Pep.: 1809.
 Skala razmere: 1 mm.

Fig. 1 & 2. Male genitalia, aedeagus separate:
 1. *X. ashworthii* Dbld., 2. *S. lucernae* L.
 Scale bar: 1 mm.

Gusenice žive na biljkama roda *Jurinea* Cass.

Vrsta je rasprostranjena u Srednjoj i Južnoj Evropi, vrlo lokalna.

49. *Lygephila lusoria* Linnaeus, 1758

Tokom naših istraživanja vrstu smo našli na lokalitetu: Đurđevića Tara, 650, 10, 2.VII 1986. Vrsta je nova za Durmitor.

U literaturi ovu vrstu beleži još jedino THURNER (1964) za Makedoniju.

Gusenice žive na biljkama iz rodova *Vicia* i *Astragalus*.

Vrsta je rasprostranjena u Srednjoj i Južnoj Evropi.

Zahvalnost

Osetljivo pitanje determinacije dubioznih taksona rešili smo ustupanjem materijala na obradu i proveru determinacije stručnjacima za pojedine grupe. Navodimo ovde njihova imena po abecednom redu:

David J.L. AGASSIZ (Grays), Giorgio BALDIZZONE (Asti), Hermann HACKER (Staffelstein), Erwin HAUSER (Sierning), Wolfgang SPEIDEL (Bonn) i Frank VERHO-EVEN (Beerse).

Koristimo priliku da se najlepše zahvalimo na njihovoj ljubaznosti i predusretljivosti.

4. LITERATURA

- ABAFI-AIGNER, L. (1905): Bosznia és Hercegovina lepke-faunaja. Rovartani Lapok, Budapest, p.: 121-126.
- ABAFI-AIGNER, L. (1910): Adaléka Magyar Tengeremellék, Horvátország és Dalmácia lepke-faunához. Rovartani Lapok, Budapest, XVII: 71-105.
- BALACHOWSKY, A.S.(1966): Entomologie appliquée à l'agriculture. Tome II - Lepidopteres, premier volume. Masson et cie éditeurs, Paris.
- BENGTSSON, B.A. and Sutter, R. (1992): Die *fallacella*-Gruppe (Scythrididae). Nota lepidopterologica, Magden, 15(2): 90-101.
- BRETHERTON, R.F. (1973): Montenegro, July 1972. Entomologist's Record, Vol. 85: 1-12.
- BURGERMEISTER, F. (1964): Makrolepidopteren aus dem Raume Dubrovnik. Z. Wien. ent. Ges. Wien, XLIX: 137-152.
- CARNELUTTI, J. i saradn. (1991): Fauna Durmitora. Heterocera, III Noctuidae (Insecta, Lepidoptera). Fauna Durmitora, Sveska 4: 79-134, CANU, Titograd.
- FAZEKAS, I. (1990): Beitrag zur Verbreitung und Taxonomie von *Agriphila brioniella* (erny, 1914) und *A. latistria* (Haworth, 1811) (Pyralidae). Nota lepidopterologica, Binningen, 13(1-2): 120-128.
- GALVAGNI, E. (1916): Eine Ausbeute von Lussin und benachbarten Inseln (Scoglieni). Verhandl. zool. - botan. ges. Wien. LXVI: (141)-(147).
- GALVAGNI, E. (1935): Ergänzung zur Kenntnis der Schmetterlingsfauna von Hvar (Lessina). Verhandl. zool.-botan. ges. Wien, LXXXV: 118-121.
- GANEV, J. (1984): A contribution to the study of the Pyraloidea of the Balkan Peninsula. Nota lepidopterologica, Bocholt, 7(1): 39-49.
- GANEV, J. (1985): A list of the Odontiinae (Lepidoptera, Pyraloidea) from Bulgaria. Nota lepidopterologica, Binningen, 8(3): 270-282.

- GYULAI, P. (1984): *Entephria cyanata gerennae* ssp. nova (Lep.: Geometridae) from Hungary. *Nota lepidopterologica*, Bocholt, 7(3): 251-256.
- HAFNER, I. (1909-1912): Verzeichnis der bisher in Krain beobachteten Grossschmetterlinge. Carniola, Laibach.
- HAFNER, I. (1910): Macrolepidopteren von Görz und Umgebung. *Ent. Z. Frankf. a.M.*, XXIV: 1-40.
- HAFNER, I. (1930): Prirodoslovna istraživanja sjevernodalmatinskog otočja, I. Dugi Kornati, Lepidoptera. *JAZU*, Zagreb, XVI: 46-52.
- JAKŠIĆ, P. (1987): Taksonomski status durmitorskih populacija vrste *Parnassius mnemosyne* Linnaeus (Insecta, Lepidoptera). *Fauna Durmitora*, *Sveska* 2: 291-306, CANU, Titograd.
- KLIMESCH, J. (1942): Über Microlepidopteren-Ausbeuten aus der Gegend von Zaton bei Gravosa (Süddalmatien). *Mitt. München. ent. Ges.*, 32: 347-399.
- KLIMESCH, J. (1968): Die Lepidopterenfauna Mazedoniens, IV. Microlepidoptera. *Prirodonaučn muzej*, Skopje, *Posebno izdanje* n. 5.
- MANN, J. (1867): Schmetterlinge gesammelt im Jahre 1866 um Josefsthäl in der kroatischen Militärgränze. *Verhandl. zool.-botan. Ver. Wien*, XVII: 63-76.
- MANN, J. (1869): Lepidopteren Gesammelt während dreier Reisen nach Dalmatien in den Jahren 1850, 1862 und 1868. *Verhandl. zool.-botan. Ver. Wien*, XIX: 371-388.
- MENTZER, E. von (1981): The group *Aplocera lythoxylata* (Hübner, with *A. dervenaria* n. sp. and *A. palumbata* n. sp. (Lepidoptera: Geometridae). *Ent. scand.* *Lund*, 12: 49-50.
- MENTZER, E. von MOBERG, A. and FIBIGER M., (1991): *Noctua janthina* (Denis und Schiffermüller) sensu auctorum a complex of three species (Noctuidae). *Nota lepidopterologica*, *Magden*, 14(1): 25-40.
- MICHELII, Š. (1970): Zur lepidopterologischen Erforschung des südöstlichsten Alpen und Voralpenraumes. *Jubiläumsjahrbuch 1900-1970*, 35: 1-16. München.
- MIHAJLOVIĆ, Lj. i saradn. (1991): Fauna Durmitora. Pyralidae (Insecta, Lepidoptera). *Fauna Durmitora*, *Sveska* 4: 243-275. CANU, Titograd.
- OBRAZTSOV, N.S. (1966): Die Palaarktischen Amata-Arten (Lepidoptera, Stenuchidae). *Veröffentlichungen der Zoologischen Staatssammlung München*, Bd. 10: 1-383+I-XXX.
- REBEL, H. und ZERNY, H. (1931): Die Lepidopterenfauna Albaniens. *Denkschriften der Akademie der Wissenschaften, Math.-Nat. Kl. Wien*. 103: 37-161.
- ROTSCHILD, N. (1914): *Vatok Magyarország lepkefaunájához*. *Rovartani lapok*, Budapest, XXI: 27-47.
- ROUGEOT, P.-C. et VIETTE, P. (1978): *Nocturnes d'Europe et d'Afrique du Nord*, Hétérocères (Partim). Delachaux et Niestlé ed., Paris.
- SCHAWERDA, C. (1908): Bericht über lepidopterologische Sammelreisen in Bosnien und in der Herzegowina, 2. nachtrag. *Verhandl. zool.-botan. Ver. Wien*, 58: (250)-(257).
- SCHAWERDA, C. (1908): Bericht über lepidopterologische Sammelreisen in Bosnien und in der Herzegowina, 3. nachtrag. *XIX. Jahresbericht der Wiener entomologischen Vereines*, p.: 82-126.
- SCHAWERDA, C. (1913): Siebenter Nachtrag zur Lepidopterenfauna Bosniens und der Herzegowina. *Verhandl. zool.-botan. Ver., Wien*, 63: 141-160.
- SCHAWERDA, C. (1918): Demonstriert das Belegmaterial für den XI. Nachtrag zur Lepidopterenfauna Bosniens und der Herzegowina. *Verhandl. zool.-botan. Gessel. Wien*, 68: (163)-(164).
- SCHAWERDA, C. (1921): beiträg zur Lepidopterenfauna der kroatischen Küste und Neubeschreibungen. *Deutsche Entom. Zeitschrift Iris*, Dresden, VIII: 111-119.

- SIJARIĆ, R. i saradn. (1984): Fauna Durmitora: Rhopalocera (Insecta, Lepidoptera). Fauna Durmitora, Titograd, Sveska 1: 95-184.
- SIVEC, I. (1980): Kartiranje nevretenčarjev Evrope, predstavitev in razlaga. Biološki Vestnik, Ljubljana, 28(2): 169-194.
- THURNER, J. (1964): Die Lepidopterenfauna Jugoslavisch Mazedoniens. I. Rhopalocera, Grypocera und Noctuidae. Prirodnaučen muzej Skopje, Posebno izdanie, Nr. 1.
- Karta Jugoslavije sa UTM mrežom, 1: 500.000, List Titograd, 55. Izdaje i štampa Vojnogeografski institut Beograd, dopuna mreže od strane Ministry of Defance, United Kingdom, 1992.
- ZERNY, H. (1920): Beitrag zur Kenntnis der Fauna Dalmatiens, besonders der Insel Brazza. III Lepidoptera. Zool. Jahrb. Jena. Abt. Syst. XLII: 195-204.
- ZEČEVIĆ, M. (1976): Novi nalazi leptira u Timočkoj Krajini. Zavod za poljoprivredu. Zaječar., p.: 209-225.
- ŽIVOJINOVIĆ, S. (1950): Fauna insekata šumske domene Majdanpeka. Posebno izdanje SANU, Beograd. Knjiga CLX.